

Dankortet, Nets og digital suverænitet – nok er nok

Nok er nok.

Det danske Dankort blev i årtier betragtet som verdens bedste betalingskort – billigt, driftssikkert og nationalt forankret. Men siden salget af PBS til udenlandske kapitalfonde og overgangen til Nets har vi set en systematisk tilsidesættelse af Dankortet til fordel for dyrere Visa- og Mastercard-løsninger. Disse presser danske butikker og forbrugere med højere gebyrer – til glæde for udenlandske investorer.

Dankortet er blevet offer for misforvaltning – både politisk og forretningsmæssigt. Milliarder af opsparede midler i PBS blev overført til fonde med ét mål: afkast. Resultatet? En vigtig del af vores digitale infrastruktur er nu på udenlandske hænder, uden demokratisk kontrol eller gennemsigtighed.

Det er på tide, at vi tager skeen i den anden hånd. Danmark skal genetablere national kontrol med betalingsinfrastrukturen, sikre borgernes og erhvervslivets adgang til en sikker, billig og uafhængig betalingsløsning – og sætte en stopper for den fest, der i alt for lang tid har fyldt udenlandske lommer.

Festlighederne stopper her.

Formelt forslag : Digital suverænitet og betalingsinfrastruktur som nationalt forsvarsanliggende

Baggrund:

Danmarks digitale betalingsinfrastruktur er i dag domineret af Nets og internationale betalingssystemer som Visa og Mastercard. Denne afhængighed udgør ikke blot en økonomisk byrde for danske virksomheder og forbrugere – den udgør en stigende sikkerhedsrisiko i en tid, hvor cyberangreb og hybridkrig er en reel trussel.

I juni 2025 tilsluttede Danmark sig NATO's opdaterede finansielle målsætning, hvor forsvarsbidraget fremover skal udgøre 5 % af BNP – heraf 3 % til militære formål og 2 % til øvrige sikkerhedsformål, herunder digital og kritisk infrastruktur.

Sveriges konkrete sikkerhedstiltag i betalingsinfrastrukturen:

Sverige har iværksat flere proaktive initiativer for at styrke landets betalingssystemer mod cyber- og hybridangreb – og disse kan danne grundlag for et nordisk samarbejde:

- Swish-mobilbetalinger: Et nationalt system udviklet af seks store banker, Bankgirot og Sveriges Riksbank, med cirka 8 mio. brugere, opererer uafhængigt af internationale betalingsnetværk.

- Offline kortbetalinger: Riksbanken har sat målsætning om, at det senest den 1. juli 2026 skal være muligt at betale essentielle varer med kort uden internetforbindelse, som nødforanstaltning ved netværksbrud.

- Kontanter og beredskab: Myndighederne har genindført regler om accept af kontanter og rådgiver borgere til at have kontanter ved kriser – for at sikre betalingsevne under cyberangreb.

Mulighed for nordisk samarbejde:

Danmark kan lade sig inspirere af disse løsninger og indgå i et nordisk partnerskab, hvor vi:

1. Udvikler et fælles mobilbetalingssystem med bank-integration og multi-kanal identifikation (Swish-model).
2. Indfører offline kortbetalingsmekanismer, der fungerer i tilfælde af nettab.
3. Koordinerer kontantberedskab og sikre betalingsbetingelser sammen med Sverige, Norge og Finland.

Dette samarbejde giver både øget digital suverænitet og deling af teknologiske løsninger – samt en samlet front mod afhængighed af Nets og udenlandske betalingsmonopoler.

Forslag:

Danmark bør som led i sin forpligtelse til NATO's artikel 5 om kollektivt forsvar og cybersikkerhed etablere en uafhængig national betalingsinfrastruktur, fri af Nets og udenlandske aktører.

Det foreslås, at:

1. Danmark etablerer en statsejet eller uafhængigt forankret digital betalingsinfrastruktur, som kan erstatte Nets i detailbetalinger og e-handel.
2. Finansieringen – skønsmæssigt i milliardklassen – indregnes i Danmarks NATO-bidrag, konkret som en del af udmøntningen af de 2 % til øvrige sikkerhedsformål.
3. Projektet defineres som en kritisk digital sikkerhedsopgave under NATO's bredere ramme for cyberforsvar.
4. Danmark tager initiativ til at sætte digital betalingsinfrastruktur på dagsordenen i NATO, f.eks. gennem samarbejde med Finland, Sverige og andre lande med lignende udfordringer.

Begrundelse:

- Betalingssystemer udgør i dag kritisk infrastruktur og bør beskyttes på linje med energiforsyning og kommunikation.

- NATO har fastslået, at alvorlige cyberangreb kan udløse artikel 5 – en uafhængig betalingsinfrastruktur styrker Danmarks modstandsdygtighed.
- Nets' ejerskab, infrastruktur og databehandling ligger uden for dansk demokratisk kontrol.
- En ny dansk løsning vil styrke robusthed, sænke omkostninger, og sikre datasuverænitet.

Konklusion:

En ny, statsligt forankret betalingsinfrastruktur vil ikke blot være en samfundsøkonomisk gevinst – det vil være en sikkerhedspolitisk nødvendighed, som med rette kan finansieres som led i Danmarks udvidede NATO-forsvarsforpligtelser.